

İlgili Kanun / Madde
506 T.SSK/108

T.C
YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2012/6998
Karar No. 2012/5507
Tarihi: 09.04.2012

- **SİĞORTALILIK BAŞLANGIÇ TARİHİNİN TESPİTİ**
- **İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİNİN YETMEMESİ EYLEMLİ ÇALIŞMANINDA GEREKMESİ**

Bir kimsenin sigortalı sayılabilmesi için sigortalı işe giriş bildirgesinin varlığı yeterli değildir. Aynı zamanda o kimsenin Yasa'nın belirlediği biçimde (506 sayılı Yasa'nın 2. maddesi ve 5510 sayılı Yasa'nın 4/a maddesi) eylemli olarak çalışması da koşuldur. Bu yön 506 sayılı Yasa'nın 6. maddesi ile 5510 sayılı Yasa'nın 7/a maddesinde ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 1999/21-549-555, 2005/21-437-448 ve 2007/21-306-320 sayılı kararlarında da vurgulanmıştır. Bu bakımdan davacının işyerinde eylemli olarak çalışıp çalışmadığının yöntemince araştırılması gerektiği ortadadır.

Bu tür davalar yalnızca bir günlük çalışmanın tespitinden ibaret olarak görülmemeli, bir günlük çalışmanın kabulü ile saptanacak sigortalılık başlangıcının sigortalıya sağlayacağı sigortalılık süresi ile birlikte kazandıracağı haklar dikkate alınmalı ve giriş bildirgesi ile birlikte eylemli çalışmanın bulunup bulunmadığı özellikle belirlenmeli, buna göre dönem bordrosunda yer alan ve davacının talep ettiği tarihte çalışması mevcut tanıklar ile gerektiğinde komşu işyerleri çalışanları olduğu kayıtlarla ya da emniyet yolu ile yaptırılacak araştırma ile belirlenen kimselerin beyanlarına başvurulmalı, sonucuna göre karar verilmelidir

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici nedenlere göre davalı Kurumun aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava, davacının sigortalılık başlangıç tarihinin 1.2.1981 olarak tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Davanın yasal dayanağını oluşturan 506 sayılı Yasa'nın 108.maddesinin 1.fıkrasında;

"Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında nazara alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı, sigortalının, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihtir." hükmü düzenlenmiştir.

Bir kimsenin sigortalı sayılabilmesi için sigortalı işe giriş bildirgesinin varlığı yeterli değildir. Aynı zamanda o kimsenin Yasa'nın belirlediği biçimde (506 sayılı Yasa'nın 2. maddesi ve 5510 sayılı Yasa'nın 4/a maddesi) eylemli olarak çalışması da koşuldur. Bu yön 506 sayılı Yasa'nın 6. maddesi ile 5510 sayılı Yasa'nın 7/a maddesinde ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 1999/21-549-555, 2005/21-437-448 ve 2007/21-306-320 sayılı kararlarında da vurgulanmıştır. Bu bakımdan davacının işyerinde eylemli olarak çalışıp çalışmadığının yöntemince araştırılması gerektiği ortadadır.

Bu tür davalar yalnızca bir günlük çalışmanın tespitinden ibaret olarak görülmemeli, bir günlük çalışmanın kabulü ile saptanacak sigortalılık başlangıcının sigortalıya sağlayacağı sigortalılık süresi ile birlikte kazandıracağı haklar dikkate alınmalı ve giriş bildirgesi ile birlikte eylemli çalışmanın bulunup bulunmadığı özellikle belirlenmeli, buna göre dönem bordrosunda yer alan ve davacının talep ettiği tarihte çalışması mevcut tanıklar ile gerektiğinde komşu işyerleri çalışanları olduğu kayıtlarla ya da emniyet yolu ile yaptırılacak araştırma ile belirlenen kimselerin beyanlarına başvurulmalı, sonucuna göre karar verilmelidir.

Somut olayda, davacının "Palmarosa Otel" ünvanlı "91355.04" sicil sayılı işyerinde 1.2.1981 tarihinde çalışmaya başladığına dair sigortalı işe giriş bildirgesinin Kuruma verildiği ancak Kuruma bildirilen sigortalı çalışmalarının bulunmadığı, bordro tanığı bulunmaması nedeniyle dinlenen ve otelin bulunduğu sokakta taksici olarak çalıştıklarını söyleyen tanıkların; davacının otelin restoranında 1981 yılında komi olarak çalıştığını ifade etmelerine karşın tanıkların hizmetin geçtiği tarihte komşu işyeri tanığı sıfatına sahip olup olmadıklarının belirlenmesi amacıyla Kurum kayıtlarında ve kolluk eliyle mahallinde sağlıklı bir araştırma yapılmadığından tanıkların bu haliyle komşu işyeri tanığı olarak kabulünün mümkün olmadığı, Kurumun cevabi yazısına göre işe giriş bildirgesinde ünvan ve sicili işyeri kayıtlarına ulaşamadığından bu işyerinin tespiti konu tarihte 506 sayılı Yasa kapsamında olup olmadığının, dönem bordrosu verilip verilmediğinin, işyeri adresinin neresi

olduğunun da belirlenemediği, işyerinin tespiti konu tarihte faal olup olmadığının belirlenmesi amacıyla vergi kaydı bulunup bulunmadığının araştırılmadığı ve böylece çalışma olgusunun yeterli ve gerekli bir araştırma ile hiç bir kuşku ve duraksamaya yer bırakmayacak sağlıklı bir biçimde belirlenmediği anlaşılmaktadır.

Kabule göre de, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 36.maddesine göre davalı Kurum harçtan muaf olduğu halde mahkemece başvuru harcının da yargılama giderine dahil edilerek davalı Sosyal Güvenlik Kurumundan tahsiline karar verilmesi doğru değildir.

Yapılacak iş, sigortalı işe giriş bildirgesinde yer alan sigorta sicil numarası, işveren ünvanı ve işyeri adresi eksiksiz yazılmak suretiyle davalı işyerinin sicil dosyasını ve dönem bordrolarını eksiksiz bir biçimde getirtmek, sigortalı sicil dosyasına işyeri sicil numarasının yanlış yazılması ihtimali nedeniyle gerek görülürse belirtilen adreste Kurum görevlileri eliyle araştırma yapılarak gerçek işyeri ünvanı ve sicil numarasının araştırılmasını istemek, davalı işveren ünvanı ve işyeri adresi eksiksiz yazılarak Vergi Dairesi Müdürlüğünden bu işyerinin kime ait olduğunu ve hangi tarihler arasında faal olduğunu sormak ve yine gerek görülürse mahallinde araştırma yapılarak gerçek işyeri ünvanı ve sicil numarasının belirlenmesini istemek, dönem bordrolarının verildiği belirlenir ise öncelikle bordro tanıklarının dinlemek, dönem bordrolarının Kuruma verilmediği belirlenir ise komşu işyerlerinde benzer işi yapan işlerle uğraşan işverenler veya bu işverenlerin resmi kayıtlarına geçmiş çalışanların beyanlarına başvurmak ve zabıta araştırması yaptırmak suretiyle davacının çalışmasının niteliği ile gerçek bir çalışma olup olmadığını yöntemince araştırmak, davacının sigortalı sicil numarasının Kurumun hangi ünitesinden verildiğini ve hangi yılın serilerinden olduğunu sormak, davacının sigortalı sicil dosyasını eksiksiz bir biçimde getirtmek ve böylece davacının çalışma olgusu somut ve inandırıcı bilgilere dayalı şekilde 506 sayılı Yasa'nın 2, 6, 9 ve 79/8. maddeleri gereğince kanıtladıktan sonra sonucuna göre karar vermekten ibarettir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurumun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 09/04/2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.